WEB PROGRAMOZÁS 3.ELŐADÁS

- A globális változók azok a változók, amelyeket a program legfelső szintjén, azaz a függvényeken kívül vezettünk be
- A függvényeken belől használt változók lokálisak
- A globális változókat global kulcsszóval kell deklarálni a függvényekben

```
$a = 1; /* globális hatáskör */
function Test() {
    echo $a; /* egy helyi változót vár */
}
Test();
```

```
$a = 1;
$b = 2;

function Osszead() {
    global $a, $b;
    $b = $a + $b;
}

Ossszead();
echo $b;
```

- Globális változók elérésének másik módja a PHP által definiált speciális \$GLOBALS tömb használata
- Például, ha van egy \$valtozo nevű változó a globális hatókörben, akkor a függvény törzsében erre a \$GLOBALS["valtozo"] névvel hivatkozhatunk
- Példa:

```
$a = 1;
$b = 2;

function Osszead() {
    $GLOBALS['b'] = $GLOBALS['a'] + $GLOBALS['b'];
}

Osszead();
echo $b;
```

- A \$GLOBALS asszociatív tömb, ahol a globális változó neve jelenti a kulcsot, és a változó értéke a tömbelem értéke
- A \$GLOBALS tömb minden hatáskörben létezik, mivel a \$GLOBALS egy szuperglobális változó

- Ezeket a változókat környezeti változóknak nevezzük és a PHP program tetszőleges pontján használhatjuk a global kulcsszó használata nélkül
- Fontosabb változók:
  - \$GLOBALS: tartalmaz valamennyi globális hatókörrel definiált változót
  - \$_SERVER: A HTTP szervertől érkező változókkal feltöltött asszociatív tömb
  - \$_GET: GET metódus által szolgáltatott adatokat tartalmazó asszociatív tömb
  - \$_POST: POST metódus által szolgáltatott adatokat tartalmazó asszociatív tömb
  - \$_FILES: POST metódussal feltöltött fájlokról tartalmaz információkat
  - \$_SESSION: Az aktuális szkripthez tartozó session változókat tartalmazó asszociatív tömb
  - \$_REQUEST: tartalmazza a \$_GET, \$_POST és _COOKIE tömböket

Globális változók kiíratása

Példa a \$GLOBALS kiíratására:

□ Eredmény:

```
$GLOBALS["GLOBALS"] == Array
$GLOBALS["_POST"] == Array
$GLOBALS["_GET"] == Array
$GLOBALS["_COOKIE"] == Array
$GLOBALS["_FILES"] == Array
$GLOBALS["user1"] == Judit
$GLOBALS["user2"] == István
$GLOBALS["user3"] == János
$GLOBALS["ertek"] == János
$GLOBALS["kulcs"] == ertek
```

Űrlapelemek feldolgozása

Űrlap (Form)

- Különböző adatok elküldésére használjuk
- A űrlapból érkező adatokat a \$_GET/\$_POST és
   a \$_FILES tömbökön keresztül érjük el
- □ Egy egyszerű űrlap:

Kis Istvan

23

Küldés

Űrlap (Form)

- Action: azt közli a szerverrel, hogy melyik oldalra kell váltania akkor, amikor a felhasználó az űrlap küldő gombjára kattint
- Method: azt a módot szabályozza, ahogy az információk elküldésre kerülnek a szerver számára
  - GET: a felhasználó által az űrlapmezőkbe gépelt értékeket az URL-hez kapcsolja

Példa:

www.szerver.ro/feldolgoz.php?nev=Kis+Istvan&kor=23

■ **POST**: az elküldött információk nem az URL útvonalban, hanem a HTTP kérés törzsében kerülnek továbbításra

Űrlapmezők és a PHP

- Az űrlap adatainak elküldése után azok a \$_GET vagy \$_POST asszociatív tömbbe kerülnek
- Az előbbi példa esetén a szövegbeviteli mezőbe írt karakterláncok a \$_GET["nev"] valamint a \$_GET["kor"] tömbelembe kerülnek
- Tehát az elküldött adatok a \$_GET vagy \$_POST globális tömbökön keresztül érhetők el

Űrlapok különféle feldolgozási módja

A feldolgozó szkript külön fájlban van:

feldolgoz.php

```
<?php
    print "Név: ".$_POST["nev"];
    print "<br><br>";
    print "E-mail: ".$_POST["email"];
?>
```

Űrlapok különféle feldolgozási módja

 A feldolgozást ugyanabban a fájlban végezzük el, ahol az űrlap kódja található:

feldolgoz2.php

```
<html>
<head><title>Űrlap és feldolgozó (2 az 1-ben!)</title></head>
<body>
<?php
    print "Név: ".$ POST["nev"];
    print "<br><br>";
    print "E-mail: ".$ POST["email"];
?>
  <br><br><br>>
  <form method="post" action="feldolgoz2.php">
    Név: <input type="text" name="nev" value="">
    <br><br><br>>
    E-mail: <input type="text" name="email" value="">
    <br><br><br>>
    <input type="submit" value="Elküldés">
  </form>
</body>
</html>
```

Eredmény:

Név: Kis Istvan	
E-mail: kis@alma	ı.ro
Név:	
E-mail:	
Elküldés	

Űrlapok különféle feldolgozási módja

Változó létezésének vizsgálata

- isset(\$valtozo) függvény: egy változó létezését vizsgálja, amely TRUE értéket ad vissza, ha a változó létezik, FALSE-t ha nem
- \$PHP_SELF: aktuális állományt jelöli

```
<form action="<?php print $PHP_SELF?>" method="POST">
```

 Szövegmező: egy ilyen elembe egysoros szöveget írhatunk

```
<input type="text" name="azonosító" value="szöveg">
```

- Elérése: \$_POST[' azonosító']
- Kezdőérték: value mező
- Jelszóbeviteli mező (password)

```
<input type="password" name="azonosító" value="szöveg">
```

 Paramétereinek funkciója ugyanaz, mint a szövegbeviteli mező esetén.

■ Szövegterület:

```
<textarea name="azonosító" rows="5" cols="20">Szöveg</textarea>
```

- Elérése: \$_POST[' azonosító']
- Kezdőérték: tag-ek közé írt szöveg
- rows: sorok, cols: szélesség

Szöveg

□ Szövegterület (Példa):

```
<html>
<head><title></title></head>
<body>
<form method="POST" action="szovegterulet.php">
Melyek a kedvenc webhelyeid?
<textarea name="WebHelyek" cols="50" rows="5">
http://
http://
http://
http://
</textarea>
<br><br><br><br><br><
<input type="submit" value="Elküld">
</form>
</body>
</html>
```

szovegterulet.php

```
<html>
<head><title></title></head>
<body>
A kedvenc webhelyeid:
</php
echo $_POST['WebHelyek'];

?>
</body>
</html>
```

□ Szövegterület (Példa):

```
http://honline.ro
http://sapientia.ro
http://erdely.ma
http://transindex.ro

Melyek a kedvenc webhelyeid?
```

Eredmény:

A kedvenc webhelyeid: http://honline.ro http://sapientia.ro http://erdely.ma http://transindex.ro

Rádiógombok (Radio):

```
<input type="radio" name="azonosító" value="1">
<input type="radio" name="azonosító" value="1" checked>
```

- Elérése: isset(\$_POST['azonosító'])
- Kezdőérték: ha checked, akkor ki van választva
- value: a csoportban való megkülönböztetésre használjuk
- Egy csoportba tartozó rádiógombok összekötése érdekében ugyanazt a nevet kell adni a csoport minden gombjának

Példa:

```
<input name="Kerdes1" type="radio" value="Portó">
<input name="Kerdes1" type="radio" value="Lisszabon">
<input name="Kerdes1" type="radio" value="Madrid">
```

Rádiógombok (Radio):

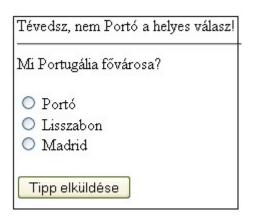
Ha az egyik elem ki van választva, akkor az űrlapelem name paraméterével megegyező kulcsú \$_POST tömbelembe kerül a kiválasztott űrlapelem value paramétere

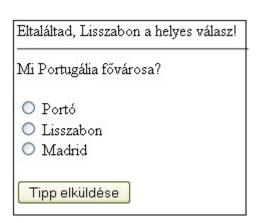
■ Példa:

 Ha nincs alapértelmezett érték beállítva, nem jön létre a megfelelő \$_POST változó (pld. \$_POST["Kerdes1"] = null lesz)

Rádiógombok (Példa):

□ Jelölőnégyzet (checkbox):

```
<input type="checkbox" name="azonosító" value="1">
```

- <input type="checkbox" name="azonosító" value="1" checked>
  - Elérése: isset(\$_POST['azonosító'])
  - Kezdőérték: ha checked, akkor ki van választva
  - value: a csoportban való megkülönböztetésre használjuk

Példa

```
Írtál már, PHP programot? 

Notice: Undefined index: Valasz in
```

jelolonegyzet.php

```
<?php
echo $_POST['Valasz'];
?>
```

on

```
Írtál már, PHP programot?
```

□ Példa (folytatás):

```
if (empty($_POST['Valasz'])) {
    $_POST['Valasz'] = "";
}
echo "Érték: " . $_POST['Valasz'] . " <br />";

if ($_POST['Valasz'] == 'on') {
    echo"<b>Jelölőnégyzetet bejelölted!</b><br />";
} else {
    echo"<b>Jelölőnégyzetet nem jelölted be!</b><br />";
}
```

```
Írtál már, PHP programot?
```

Érték:

Jelölőnégyzetet nem jelölted be!

- Jelölőnégyzet (checkbox): csoportos használat esetén a name paraméterben jelezni kell, hogy tömbként kívánjuk továbbítani az értékeket
- □ Példa:

```
<?php
foreach ($ POST["nyelv"] as $nyelv) {
    print $nyelv . "<br>}
}
```

html css php

Listadobozok:

- Egy elem kiválasztása
  - Elérés: \$_POST['Arkategoria']

- □ Több elem kiválasztása
  - Elérés: \$_POST['MotorMeret'][index]

Rejtett űrlapmezők: információk rejtett átadását teszik lehetővé.

```
<input type="hidden" name="azonosító" value="szöveg">
```

- Nem jelenithetők meg
- Példa:

```
<?php
$Uzenet1="Ez egy láthatatlan üzenet";
echo "<form method='GET' action='valami.php'>";
echo "<input type='hidden' name='Rejtett1' value='$Uzenet1'>";
echo "<input type='submit' value='Elküld'>";
echo "</form>";
?>
```

□ Példa:

Pénzeszsák Kereskedelmi Bank Rt. hitelkérő űrlap					
Keresztnév:	Futyula	Vezetéknév:	Jóska	Életkor: 32	
Csiks	zereda				
Cím:					
Mennyi a jel	enlegi havi jövedelme? [	100 000 forintn	ál kevesebb 🔽		
Mennyi hitel	re lenne szüksége?				
1 millió f	forintos hitelcsomagunk	kamata 8,0 %			
O 5 millió f	forintos hitelesomagunk	kamata 11,5 %	6		
10 millió forintos hitelcsomagunk kamata 15,0 %					
Kattintson i	de a hitelkérelem elküld	éséhez! H	itelkérő űrlap törlése		

□ Példa:

Szöveg mezők

```
Keresztnév:
<input name="Keresztnev" type="text">
Vezetéknév:
<input name="Vezeteknev" type="text">
Életkor:
<input name="Eletkor" type="text" size="3"><br>
Cím:
<textarea name="Cim" rows="4" cols="40">
</textarea>
```

Lista

```
Mennyi a jelenlegi havi jövedelme?

<select name="Jovedelem">

<option value=0>100 000 forintnál kevesebb </option>

<option value=100000>100 000 - 200 000 Ft</option>

<option value=200000>200 000 - 300 000 Ft</option>

<option value=300000>300 000 forintnál több</option>
</select>
```

Rádiógombok

```
Mennyi hitelre lenne szüksége?<br>
<input name="Hitel" type="radio" value="1000000">
1 millió forintos hitelcsomagunk kamata 8,0 %
<br>
<input name="Hitel" type="radio" value="5000000">
5 millió forintos hitelcsomagunk kamata 11,5 %
<br>
<input name="Hitel" type="radio" value="10000000">
10 millió forintos hitelcsomagunk kamata 15,0 %
```

□ Példa:

PHP szkript

```
<?php

$JovedelemHatar = $_POST['Jovedelem']*12/5;

$KorHatar = ($_POST['Eletkor']/10 - ($_POST['Eletkor']*10)/10)-1;

$HitelHatar = $JovedelemHatar * $KorHatar;

echo "Igényelt hitelösszeg: $_POST[Hitel] <br/>";

echo "Teljesíthető hitelösszeg: $HitelHatar<br/>";

if ($_POST['Hitel'] <= $HitelHatar) echo "Kedves $_POST[Keresztnev] $_POST[Vezeteknev],

if ($_POST['Hitel'] > $HitelHatar) echo "Kedves $_POST[Keresztnev] $_POST[Vezeteknev],

?>
```

□ 2. Példa:

■ 2. Példa:

□ 2. Példa:

```
<?php
if (isset($_POST['elkuldott'])) {
        if ($_POST['eletkor'] > 20 and $_POST['jogositvany'] == "on") {
             echo ("Kölcsönzési igényét elfogadtuk.<hr>");
        }
        if ($_POST['eletkor'] < 21 or $_POST['jogositvany'] == "") {
             echo ("Sajnos nem áll módunkban autót kölcsönözni Önnek.<hr>");
        }
}
```

Dinamikus oldal készítése

□ Példa:

Hány gyermeke van?

Szám elküldése

Gépelje be a(z) 1. gyermeke nevét:

Nyomja meg a gombot a tovébblépéshez!

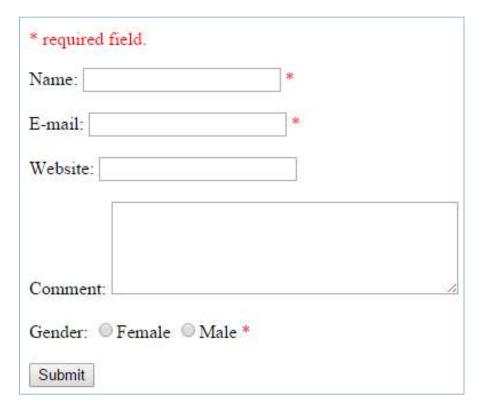
Következő

Dinamikus oldal készítése

```
<?php
if (isset($ POST['elkuldott'])) {
    echo "<form method='POST' action='dinamikus.php'>";
    for ($szamlalo = 0; $szamlalo < $ POST['szam']; $szamlalo++) {
        $eltolas = $szamlalo + 1;
        echo "<br/>br>Gépelje be a(z) $eltolas. gyermeke nevét:<br/>br>";
        echo "<input name='gyerek[]' type='text'>";
    echo" <br/>br>Nyomja meg a gombot a tovébblépéshez! <br/> ;
    echo "<input type='submit' value='Következő'>";
    echo "<input type='hidden' name='elkuldott01' value='true'></form>";
} else {
    if (isset($ POST['elkuldott01'])) {
        $szaml = 0;
        echo "Gyermekei neve:";
        do {
            $gyerekek neve = $ POST['gyerek'][$szaml];
            echo"<br><b>$gyerekek neve</b>";
            $ures ell = $gyerekek neve;
            $szaml = $szaml + 1;
        } while ($ures ell != "");
        if ($szaml == 1) {
            echo "Nem megfelelő";
```

Űrlap ellenőrzés

- □ Üres mezők ellenőrzése: empty függvény
- □ Példa:


```
<?php
$nameErr = $emailErr = $genderErr = $websiteErr = "";
$name = $email = $gender = $comment = $website = "";

if ($_SERVER["REQUEST_METHOD"] == "POST") {
    if (empty($_POST["name"])) {
        $nameErr = "Name is required";
    } else {
        $name = test_input($_POST["name"]);
    }

if (empty($_POST["email"])) {
        $emailErr = "Email is required";
    } else {
        $email = test_input($_POST["email"]);
}</pre>
```

Űrlap ellenőrzés

□ Példa (folytatás):

```
function test_input($data) {
    $data = trim($data);
    $data = stripslashes($data);
    $data = htmlspecialchars($data);
    return $data;
}
```

- Reguláris kifejezés: egy szintaktikai szabályok szerint leírt minta, amely segítségével szövegek, adatok feldolgozásakor, egyező részhalmazok kereshetőek ki – karaktereket, számokat és helyettesítő karaktereket tartalmaz
- Metakarakterek:
  - az utána következő metakarakterre illeszkedik pl.:
     "*" csillag karakterre, "\\" visszaperjelre
  - . (pont) bármely, kivéve az új sor karakter
  - □ [^] a minta kezdete
  - □\$ a minta vége

- [] karakter osztály, a szögletes zárójelek közötti karakterek valamelyikeire bármilyen sorrendben illeszkedik
- () csoportosítás, a kerek zárójelek közötti karakterekre pontos sorrendben illeszkedik
- [^ab@] (tagadás a karakter osztályban) bármi, kivéve a, b vagy @
- [a-fA-F] ASCII kis és nagy betűkre illeszkedik a-tól f-ig

- □ Ismétlések:
  - * a minta 0 vagy többszöri ismétlése
  - + a minta 1 vagy többszöri ismétlése
- Általános karakterosztályok:
  - □ \d decimális szám
  - □ \D nem decimális szám, minden más
  - □ \s szóköz karakter
  - S bármely más karakter a szóközön kívül
  - □ \w bármely szó
  - \W bármi, ami nem szó

- Példák reguláris kifejezésekre:
  - go*gle minta illeszkedik a ggle-e, a gogle-re, a google-re
  - [abc]-re illeszkedik "a", "b", vagy "c"
  - [a-z]-re illeszkedik bármelyik kisbetű
  - [^abc] illeszkedik bármilyen karakterre, amelyik nem "a", "b", vagy "c"
  - [^a-z] illeszkedik bármilyen egyedülálló karakterre, ami nem kisbetű

- Reguláris kifejezések kiértékelése: preg_match függvény
- Preg_match(minta, kifejezés)
- Példa: betűket és fehér karaktereket fogadunk el

```
$name = test_input($ POST["name"]);
// check if name only contains letters and whitespace
if (!preg_match("/^[a-zA-Z ]*$/", $name)) {
    $nameErr = "Only letters and white space allowed";
}
```

Ürlap mezőinek megtartása:

* required fie	ld.	
Name: Kiss Elek		*
E-mail: elek.r	0	* Invalid email format
Website:		
as	sdasd	
Comment:		Ja
Gender: OF	emale 🌘 Ma	le *
Submit		

```
<form method="post" action="<?php echo htmlspecialchars($_SERVER["PHP_SELF"]); ?>">
    Name: <input type="text" name="name" value="<?php echo $name; ?>">
    <span class="error">* <?php echo $nameErr; ?></span>
    <br><br><br>
    E-mail: <input type="text" name="email" value="<?php echo $email; ?>">
    <span class="error">* <?php echo $emailErr; ?></span>
```

WordPress leckék 1.

- Egyik legnépszerűbb és legismertebb tartalom-kezelő rendszer
- Alapvetően blog-készítésre tervezték, de tetszőleges weboldal készítésére is alkalmas
- Adminisztrációja és karbantartása kezdők számára is egyszerű
- Rengeteg funkciót kínál, ami még bővíthető (pluginek)
- A kinézet könnyen változtatható, a weben vannak ingyenes "témák" (themes)
- A rendszer ingyenesen letölthető az alábbi címekről:
  - www.wordpress.org angol változat
  - http://hu.wordpress.org/ magyar változat

- A telepítés lépései:
  - Tömörítsd ki a csomagot egy üres könyvtárba
  - Nyisd meg a wp-config-sample.php fájlt egy szerkesztővel és töltsd ki az adatbázis kapcsolatoddal kapcsolatos részeket
    - Létre kell hozni egy új adatbázist (phpmyadmin segítségével), majd azt a nevet kell megadni a konfigurációs fájlban

```
// ** MySQL beállítások - Ezeket a szolgálatótól lehet beszerezni ** //
/** Adatbázis neve */
define('DB_NAME', 'wordpresshu');

/** MySQL felhasználónév */
define('DB_USER', 'root');

/** MySQL jelszó. */
define('DB_PASSWORD', '');

/** MySQL kiszolgáló neve */
define('DB_HOST', 'localhost');
```

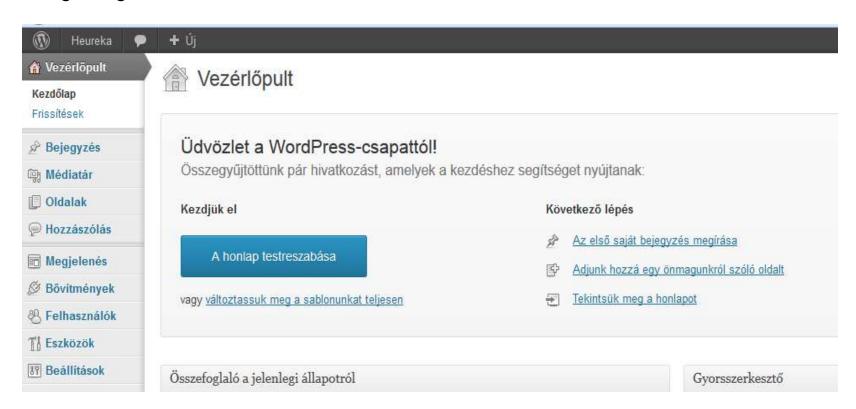
- A telepítés lépései (folytatás):
  - Mentsd el a fájlt, wp-config.php néven
  - Nyisd meg a <u>wp-admin/install.php</u> fájlt a böngésződben. Ez be fogja állítani azokat a táblákat, amire szüksége lesz
  - A telepítéshez az alábbi ablak jelenik meg, ahol beállítható a honlap alap adatai (Honlap név. admin felhasználónév és ielszó. email cím)

- □ A telepítés lépései (folytatás):
  - A telepítő ezután a bejelentkező oldalra fog vinni. Lépj be az admin felhasználó névvel és a jelszóval, amit a telepítés közben generált.

 A bejelentkezés után a WordPress vezérlőpultjába lépünk be, amely segítségével az oldalunk testreszabható

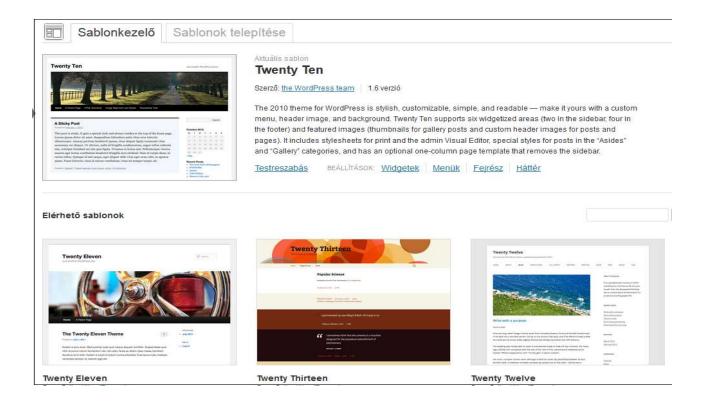
A honlap testreszabása – alap elemek

 "A honlap testreszabása" gombra klikkelve, a Vezérlőpult nézetet vált és a bal oldali sávban tudjuk elvégezni az egyes műveleteket.

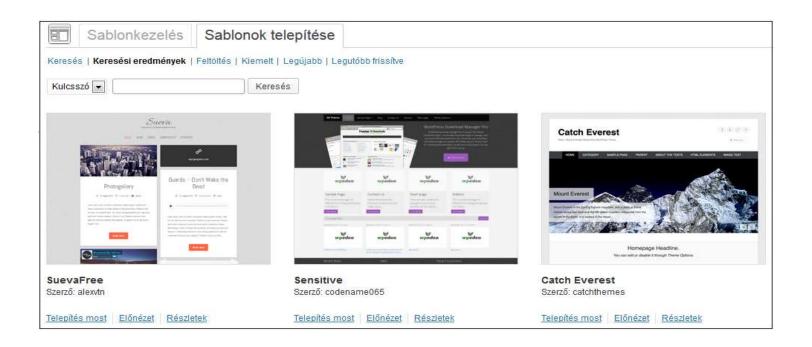
Sablon cseréje és telepítése

- A sablon meghatározza a honlapunk kinézetének minden elemét
- Cseréje a Vezérlőpult, Megjelenés almenüjének Sablonok menüpontjának kiválasztásával történik

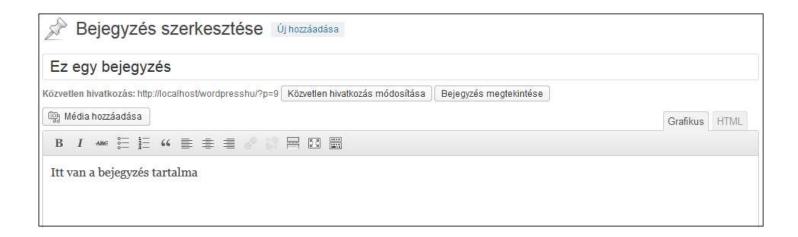
Sablon cseréje és telepítése

- □ Új sablont a Sablonok telepítése fülre kattintva tudunk telepíteni
- A letöltött sablonok a elérhetőek lesznek a sablonkezelőből és a tárhelyünkön a wp-contents/themes/ mappában kerülnek tárolásra

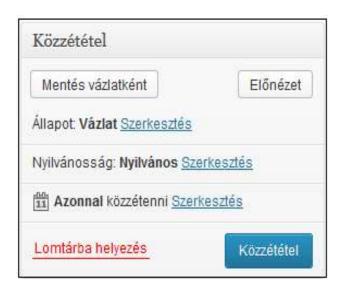
Bejegyzések létrehozása és szerkesztése

- WordPress-ben alapú honlapokon a tartalmak oldalak és bejegyzések formájában jelenhetnek meg
- Ezek létrehozása és szerkesztése a Vezérlőpult Bejegyzések,
   illetve Oldalak menüpontjából lehetséges
- Új bejegyzéseket az Új hozzáadása menüpont kiválasztásával tudunk létrehozni. A bejegyzésnek nevet kell adni, majd a szerkesztőmezőben a tartalmát kell létrehozni

Bejegyzések létrehozása és szerkesztése

- A bejegyzés elkészítése után a Közzététel gombra klikkelve,
   elérhetővé válik a bejegyzésünk a közvetlen linken
- A későbbi módosítások alkalmával a Frissítés gombra klikkelve kerülnek megőrzésre a módosítások.

Bejegyzések létrehozása és szerkesztése

- A bejegyzés elkészítése után a Közzététel gombra klikkelve,
   elérhetővé válik a bejegyzésünk a közvetlen linken
- A későbbi módosítások alkalmával a Frissítés gombra klikkelve kerülnek megőrzésre a módosítások.

